

Tomelilla kommun

kommun@tomelilla.se

Beslut för Tomelilla kommun

efter tillsyn av utbildningen i Tomelilla kommun

Tillsyn av utbildningen i Tomelilla kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Tomelilla kommun under höstterminen 2015. Detta beslut avser kommunens samlade ansvarstagande för utbildningen inom förskola, förskoleklass och grundskola, grundsärskola samt fritidshem (Se mer i bilaga 1 om hur tillsynen gått till och om de olika beslut som fattas vid Skolinspektionens tillsyn.)

Måluppfyllelse och resultat

Förskola

Huvudmannen har utifrån resultaten av föregående läsårs kommunövergripande enkäter konstaterat att arbetsro och att ha höga förväntningar inom förskolan är områden som kommunen vill förbättra. Ett annat område som kommunen har valt att inrikta utvecklingsarbete på är matematik i förskolan. Detta för att belysa att lärande inom förskolan också är framgångsfaktorer för den fortsatta skolgången. Delredovisning av ovanstående utvecklingsarbete har i genomförda enkäter visat på förhöjda mätvärden.

Förskoleklass och grundskola

Årskurs 6

Samtliga elever i årskurs 6 under läsåret 2014/15 når kunskapskraven i bild, musik och slöjd. I övriga ämnen varierar andelen elever som har betyg A–E mellan som lägst 86,1 procent i engelska och som högst 95,1 procent i hem- och konsumentkunskap samt i idrott och hälsa.

Den genomsnittliga betygspoängen för samtliga elever i årskurs 6 varierar mellan som lägst 11,0 (kemi) och som högst 13,8 (idrott och hälsa). Högst genomsnittlig betygspoäng uppnår flickorna i ämnet idrott och hälsa med 14,0 poäng och för pojkarna är det 13,8 poäng i samma ämne. Gruppen flickor har högre genomsnittlig betygspoäng i samtliga ämnen jämfört med gruppen pojkarna.

Årskurs 9

Det genomsnittliga meritvärdet för slutbetygen har under de senaste fem åren legat förhållandevis konstant mellan som högst 203,7 (2013) och som lägst 188,2 (2015). Flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde än vad pojkarna har. För läsåret 2014/15 var meritvärdet för flickorna 201 poäng och 179 poäng för pojkarna. Den genomsnittliga betygspoängen i ämnena varierar mellan som högst 14,0 i idrott och hälsa och som lägst 9,6 i matematik.

Andelen av elever som var behöriga till yrkesprogram 2015 var 76 procent och har under de fem senaste åren varit som högst 85 procent.

63 procent av eleverna i årskurs 9 (år 2015) hade betyg i samtliga ämnen. Motsvarande andel för läsåret 2013 är 77 procent och är det högsta värdet för den senaste femårsperioden. Sett utifrån vårdnadshavares utbildningsnivå är det 58 procent av de elever vars föräldrar har förgymnasial eller gymnasial utbildning som når kunskapskraven i samtliga ämnen för läsåret 2014/15. För elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning är motsvarande andel 83 procent. Mellan de två grupperna skiljer det cirka 43 poäng mellan de genomsnittliga meritvärdena då den förra har ett genomsnitt på 177,5 poäng mot den senare gruppens genomsnittliga meritvärde som är 220,3.

Trygghet och studiero

Kommunen genomför årligen enkäter för elever f – 9, föräldrar/vårdnadshavare och personal i vilka trygghet och studiero är parametrar som följs upp och utvärderas. Tryggheten upplevs som god medan arbetsro är något som kommunen identifierat som ett område att arbeta vidare med. Ett stort antal insatser på en kommunövergripande nivå är implementerade för att åtgärda detta.

Grundsärskola

Kommunens uppföljning av särskolans verksamhet görs på samma vis som för förskoleklass och grundskola. I tillsynen uppger rektorer för grundsärskolan att eleverna har en god kunskapsutveckling och att tryggheten och studieron är god.

Fritidshem

Enligt den inskickade dokumentationen från kommunen följs verksamheten i fritidshemmen bland annat upp genom en årlig enkät. Rektorerna för fritidshemmen är ansvariga för kunskapsuppföljningen på fritidshemmen. Vid två tillfällen per år följer skolchefen upp verksamheten på fritidshemmen genom att samtliga rektorer redogör för resultat av arbetet kring utvalda områden.

På huvudmannanivå saknas dock en samlad bild av fritidshemmens måluppfyllelse.

Ett nyligen uppstartat utvecklingsarbete med att vidareutbilda personalen i de allmänna råden för fritidshemmet är initierat av skolchefen.

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Kommunen bedriver inte egen verksamhet.

Vuxenutbildning

Kommunen bedriver ingen vuxenutbildning inklusive svenska för invandrare i egen regi. Platser köps i andra kommuner.

Översikt över konstaterade brister i verksamheterna

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Förutsättningar för utbildningen vid förskola, förskoleklass och grundskola, grundsärskola och fritidshem	Ingen brist	
Utveckling av utbildningen vid förskoleklass och grundskola samt fritidshem	Föreläggande	2016-09-15
Utveckling av utbildningen vid förskola och grundsärskola	Ingen brist	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Tomelilla kommun inom flertalet områden som Skolinspektionen har granskat har ett fungerande arbete som uppfyller författningarnas krav.

Tillsynen visar dock att Tomelilla kommun inom bedömningsområdet *Utveckling av utbildningen* behöver säkerställa att kommunen analyserar resultaten från uppföljning av samtliga verksamheter inom **förskoleklass och grundskola** samt beslutar om och planerar för utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Analys, utvecklingsåtgärder och planering ska dokumenteras.

Tomelilla kommun behöver också inom bedömningsområdet *Utveckling av utbildningen för fritidshem* säkerställa att inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. Kommunen behöver säkerställa att man utifrån en dokumenterad uppföljning genomför en analys, beslutar om och planerar för utvecklingsåtgärder utifrån en sådan analys. Uppföljningen, analysen, beslut om utvecklingsåtgärder och planering för genomförandet av åtgärderna ska dokumenteras.

Skolinspektionens beslut

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom de bedömningsområden som granskats för kommunens ansvarstagande för **förskola** och **grundskola**. Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen av förskola samt grundskola i Tomelilla kommun.

Skolinspektionen har vid tillsynen kunnat konstatera brister i huvudmannens ansvarstagande inom arbetsområdet *Utveckling av utbildningen för förskoleklass och grundskola* samt för kommunens **fritidshem**. Inom övriga granskade skolformer och bedömningsområden har vid tillsynen inte framkommit annat än att Tomelilla kommun i egenskap av huvudman och hemkommun uppfyller författningarnas krav.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Tomelilla kommun att **senast den 15 september 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Utveckling av utbildningen vid förskoleklass och grundskola

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Säkerställa att huvudmannen utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.
- Säkerställa att huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

*Motivering till bedömning av brist***Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, planera för och genomföra dessa. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vidare dokumenteras.

Skolinspektionens utredning

Vid tillsynsbesök på grundskolor, i intervjuer med representanter för förvaltningen och i dokumentation uppges att Tomelilla kommun har en tydlig struktur för det systematiska kvalitetsarbetet för förskoleklass och grundskola.

Systemet har enligt de intervjuade implementerats på flertalet skolenheter under de senaste åren, men det uppges också att implementeringen dröjt längre på Byavångsskolan. I intervjuer med rektorn för den skolenheten och skolchefen framkommer uppgifter om att det för den skolenheten finns ett glapp i uppföljningen på cirka 2,5 år. Detta sägs, i intervjuerna, bland annat bero på fyra täta skiften av rektorer på den skolenheten. Detta har enligt de intervjuade medfört svårigheter i arbetet med uppföljning, analys och beslut om utvecklingsåtgärder avseende denna skolenhet. Vidare framkommer att det nu genomförs uppföljningar även av denna enhet, men att arbetet med den dokumenterade analysen och utvecklingsåtgärderna återstår.

I intervjuer med huvudmannen framgår det att det sammantagna ansvaret för systematik i uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder för ovan nämnda skola har släpat efter. I intervju med representanter för förvaltning och politiker framgår att det vid tillfället för tillsynen inte finns en analys eller beslut om och planering för utvecklingsåtgärder som ska följa av analysen.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen inte analyserar resultaten från samtliga skolenheter. . Därmed saknas ett fullständigt underlag för att på huvudmannanivå kunna fatta beslut om och planera för lämpliga åtgärder för att utveckla samtliga verksamheter. Dokumentation av ovanstående saknas.

Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tomelilla kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tomelilla kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Utveckling av utbildningen vid fritidshem**Bedömning av brist**

Skolinspektionen konstaterar att Tomelilla kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6–7 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Säkerställa att inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls.
- Säkerställa att huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning.
- Säkerställa att huvudmannen utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar analysen och de beslutade åtgärderna.
- Säkerställa att huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist**Rättslig reglering**

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. I detta ingår att utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, planera för och genomföra dessa. Det framgår vidare att det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med rektorer för fritidshemmen i kommunen uppges att huvudmannen årligen genomför en enkätundersökning. Elever och vårdnadshavare besvarar frågor i en enkät, och det uppges i intervjun att det är sex frågor i den enkäten som är inriktade på trivsel och nöjdhet i fritidshemmen. Någon av rektorerna uppges att de på eget initiativ skickar den uppföljning de gör av sin verksamhet till huvudmannen.

I intervjun med rektorerna sägs emellertid också att detta inte görs av alla rektorer. Samtliga rektorer är eniga om att huvudmannen inte efterfrågar eller samlar in några resultat från fritidshemmen utifrån de nationella mål eller krav för fritidshemmen som anges i styrdokumentet med undantag för ovannämnda enkät

Representanter för huvudmannen bekräftar uppgifterna om att de använder en årligen återkommande enkät som besvaras av vårdnadshavare och elever. Utifrån resultaten i den enkäten har åtgärder kring arbetsro satts in. Vidare anger representanter för huvudmannen att de är medvetna om att frågorna i enkäten inte ger några svar i övrigt om i vilken mån verksamheterna når nationella mål och uppfyller de krav som anges i styrdokumentet för fritidshemmen och som kan omsättas i mätbara resultat. I intervjun framkommer också att huvudmannen inte, utöver enkäten, begär in något annat underlag om fritidshemmens arbete med att nå de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet. I intervjun framför representanterna för huvudmannen att de finner en svårighet i vad det är som ska mätas i fråga om måluppfyllelse för verksamheten i fritidshemmen. Representanterna för huvudmannen ser att det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmen är ett utvecklingsområde. Det uppges vidare i intervjun att utvecklingsarbetet i fritidshemmen har släpat efter och att man anser att det måste läggas mer fokus på den verksamheten.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen, med undantag för trygghet och studiero, inte följer upp de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet för fritidshemmen. Därmed saknas ett fullständigt underlag för analys på huvudmannanivå som kan ligga till grund för beslut om och planering för lämpliga åtgärder för att utveckla verksamheterna.

Skolinspektionen gör mot denna bakgrund bedömningen att huvudmannens systematiska kvalitetsarbete inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Tomelilla kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Tomelilla kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslut

2016-04-21
Dnr 43-2015:8593
9 (11)

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Kårlind
Enhetschef

Lars Jennfors
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Tomelilla kommun

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också beslut för kommunen som huvudman för de skolformer huvudmannen ansvarar för. Det kan vara ett samlat beslut eller ett eller flera beslut per skolform. Även enskilda huvudmän med ansvar för fler än en skolenhet får ett samlat beslut för sina verksamheter.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Tomelilla kommun

Tomelilla kommun har drygt 13 000 vid tillfället för tillsynen. Tomelilla är centralorten som tillsammans med Brösarp, Skåne Tranås, Onslunda och Smedstorp utgör de större orterna i kommunen.

I kommunen finns det sex förskolor. Vidare finns det även sex grundskolor. Vid alla f-6 skolor finns ett fritidshem.

- Brösarps skola - förskoleklass och årskurs 1–6
- Byavångsskolan - förskoleklass och årskurs 1–6
- Lindesborgsskolan - förskoleklass och årskurs 1–6
- Kastanjeskolan – årskurs 7–9
- Odenslundsskolan - förskoleklass och årskurs 1–6
- Smedstorps skola - förskoleklass och årskurs 1–6

Grundsärskolor i kommunen finns på Byavångsskolan och på Kastanjeskolan och är uppdelad med år 1-6 på Byavångsskolan och 7–9 på Kastanjeskolan.

Tomelilla kommun bedriver ingen egen verksamhet för gymnasieskola eller gymnasiesärskola. Ungdomar från Tomelilla kommun söker till gymnasieutbildningar i andra kommuner. All vuxenutbildning för invånare i Tomelilla kommun är reglerad genom ett avtal mellan Tomelilla och Ystad kommuner och bedrivs i regi av Forum Ystad.